

ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಭವಿಷ್ಯ:
ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ
ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಮರುಪರಿಶೀಲನೆ

ರಂಗಸ್ವಾಮಯ್ಯ ಹೆಚ್.*

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.21241656>

ABSTRACT

ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಅಭೂತಪೂರ್ವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯು ಮಾನವನ ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತದಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಬೇರೂರಿರುವ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಬದಲಾದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಅಲ್ಗಾರಿಥಮ್‌ಗಳು ಕೇವಲ ತಟಸ್ಥ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಮಾಜದ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳು ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಅಂಚೆಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ, ದತ್ತಾಂಶ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನವು ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿಭಜನೆಯು ಕೇವಲ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಅದು ಜ್ಞಾನದ ಸೃಷ್ಟಿ, ದತ್ತಾಂಶದ ಒಡೆತನ ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಮರುಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸಮಾನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಭ್ರಾತೃತ್ವದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟ ಎಂಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಮೂಲಮಂತ್ರವನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ

* ರಂಗಸ್ವಾಮಯ್ಯ ಹೆಚ್., ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರು.

ನ್ಯಾಯದ ಮೂಲಕ ಹೇಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಸಾಧನವಾಗುವ ಬದಲು, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಮೋಚನೆಯ ಪ್ರಬಲ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಈ ಲೇಖನವು ಭವಿಷ್ಯದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

KEYWORDS: ದಲಿತ ಭವಿಷ್ಯ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗ, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ತಾರತಮ್ಯ.

ಪೀಠಿಕೆ:

ಮಾನವನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಚಾಲಕಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ಬೃಹತ್ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರ ಕಲಿಕೆಯಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಚಿತ್ರಣ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಜಾತಿರಹಿತ, ತಟಸ್ಥ ಮತ್ತು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ, ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಳಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ, ಆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಅದೇ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಮರುಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಶಿಲ್ಪಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತಕ ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿವೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜದ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ದಲಿತರ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಹೊಸ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ತುರ್ತು ಆಗತಾಗಿದೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳು:

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವವು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೂ, ಅದರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೇಲ್ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರುವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಈ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಿಂದಲೂ ಹೊರಗುಳಿಯುವಂತಾಗಿದೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವೇ ಅಧಿಕಾರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ,

ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಲಭ್ಯತೆ, ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲಿನ ಹಿಡಿತದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ದಲಿತ ಯುವಕರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಹಿನ್ನಡೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ವಿಭಜನೆಯು ಕೇವಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ಉಪಕರಣಗಳ ಕೊರತೆಯಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ಆಧುನಿಕ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿಮೋಚನೆಯ ಅಸ್ತವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಆನ್ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಲಿಕಾ ವೇದಿಕೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ದಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ. ಇದು ಒಂದು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನದ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸಿಲಿಕಾನ್ ವ್ಯಾಲಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಜಾಗತಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ಘಟನೆಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಿಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿವೆ.

ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಜಾತೀಯತೆಯ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮರುಸೃಷ್ಟಿ:

ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಲಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ನಮ್ಮ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಜಾತಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ದೋಷಪೂರಿತ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಅದೇ ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಪುನರಾವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಉದ್ಯೋಗ ನೇಮಕಾತಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೊಸ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ದಲಿತರು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳು ದಲಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅಸಮರ್ಥರೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಸಾಲ ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು, ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ವಾಸಸ್ಥಳ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸ್ಕೋರ್ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ದಲಿತರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ದೂರವಿಡುತ್ತವೆ. ಇದು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆಯು ಅಗೋಚರವಾಗಿ, ಗಣಿತದ ಸೂತ್ರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರವಾಗುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಯಂತ್ರಗಳು ನೀಡುವ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ನಿಖರವೆಂದು ಸಮಾಜವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದರೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳ ಹಿಂದಿನ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಕೊರತೆ:

ಯಾವುದೇ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪವು ಅದನ್ನು ಯಾರು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರ

ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳವಾಗಿದೆ. ಸಾಫ್ಟ್ ವೇರ್ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರು, ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವವರು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಡಿಜಿಟಲ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಕೊರತೆಯು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ದಲಿತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವಗಳು, ಅವರ ನೋವುಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಲಿತರ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ದಾಖಲಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರು. ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವು ಕೇವಲ ಮೀಸಲಾತಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಜ್ಞಾನದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಲಿತ ಯುವಕರು ಕೇವಲ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆದಾರರಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ, ಅದರ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ:

ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆಯೊಂದಿಗೆ ತಳುಕುಹಾಕಿವೆ. ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಳಹದಿಯಲ್ಲದೆ ಉಳಿಯಲಾರದು ಎಂದು ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು. ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ಈ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ನಾವು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದವು. ದಲಿತ ಯುವಕರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸಿಗದಿದ್ದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ದಲಿತರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿತರಾಗಲು ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳು ಅಪಾರವಾಗಿ ನೆರವಾದವು. ಆದರೆ, ಇದೇ ವೇದಿಕೆಗಳು ಈಗ ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ, ಜಾತಿ ನಿಂದನೆ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳ ತಾಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಲ್ಪಗ್ರಂಥಗಳು ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷಪೂರಿತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಧ್ರುವೀಕರಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ದಲಿತರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕೆಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಯುಧವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಭಾಷ್ಯತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ದ್ವೇಷದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದಲಿತರ ಮೇಲಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕಠಿಣ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ದತ್ತಾಂಶ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿತನದ ಹಕ್ಕುಗಳು:

ಡಿಜಿಟಲ್ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶವೇ ಹೊಸ ಸಂಪತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದತ್ತಾಂಶದ ಒಡೆತನ ಯಾರಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಬಡ ಮತ್ತು ಅಂಚೆಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ದಲಿತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿತನದ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಕಾಳಜಿಗಳಿವೆ. ನಿಗಾವಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ ಗುರುತಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿವೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ದಲಿತ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಅಸಮಾನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧಿಗಳೆಂದು ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ದೋಷಪೂರಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೆ, ಅದು ಅಮಾಯಕ ದಲಿತ ಯುವಕರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದರು. ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಈ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದತ್ತಾಂಶ ಹಕ್ಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಲಿತರ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸದಂತೆ ಕಠಿಣ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಬಲೀಕರಣ:

ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟ ಎಂಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಧೈಯವಾಕ್ಯವು ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇಂದಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿಂಗ್ ಭಾಷೆಗಳು, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ದತ್ತಾಂಶ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರ ಕಲಿಕೆಯಂತಹ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬಾಹ್ಯದ ಹೊಸ ಕೋಟಿಯಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು, ದಲಿತರು ಕೋಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತರಾಗುವ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಲಿತ ಚಿಂತಕರು, ತಂತ್ರಜ್ಞರು, ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಓಪನ್ ಸೋರ್ಸ್ ತಂತ್ರಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು ದಲಿತರ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕಾನೂನು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು, ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸಲು, ದಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಸ್ಟಮೈಸ್ ಮಾಡಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಭೂ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

ಭವಿಷ್ಯದ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಗತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ:

ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ತಟಸ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅವುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತಹ ಸಮಗ್ರವಾದ ಡಿಜಿಟಲ್ ನೀತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಳಕೆಗೆ ತರುವ ಮುನ್ನ, ಅವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಆಡಿಟ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ದಲಿತ ಚಿಂತಕರು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಞರು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ದಲಿತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ದಲಿತ ಉದ್ಯಮಿದಾರರಿಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಅಪ್ ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ದತ್ತಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಜೀವನ, ಅವರ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಾಸ್ತವಿಕ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ದತ್ತಾಂಶ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕನಸು ನನಸಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಸಾಧನವಾಗಬೇಕು.

ಜಾಗತಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾತಿ ವಾಸ್ತವಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾಗತಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬೆರೆತು ಹೊಸ ಸ್ವರೂಪದ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಂಪನಿಗಳು ಜನರ ದೈನಂದಿನ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಡಾ ಬಿ ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಗುರುತಿಸಿದ್ದರು. ಇಂದಿನ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡೂ ಶಕ್ತಿಗಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮುಖವಾಡ ತೊಟ್ಟು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಒಡತನವು ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೇಲ್ವಾರಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೇಲ್ವರ್ಗಗಳ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ದಲಿತರು, ಈಗ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶದ ಒಡತನದಿಂದಲೂ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಯು ಅಗೋಚರ ಗಣಿತದ ಸೂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮರುಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹೊಸ ಅಸಂಘಟಿತ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶೋಷಣೆಯ ಸ್ವರೂಪ:

ಅಂತರ್ಜಾಲ ಆಧಾರಿತ ಹೊಸ ಅಸಂಘಟಿತ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ದಲಿತರ ಮತ್ತು ಇತರ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಶೋಷಣೆಯ ಅಖಾಡವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವೇದಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ, ಆಹಾರ ವಿತರಿಸುವ ಮತ್ತು ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸುವ ಬಹುಪಾಲು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಮಾನವ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳು ಇವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಲನವಲನ, ವೇಗ ಮತ್ತು ವಿರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಯಂತ್ರಗಳಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಹಕರು ನೀಡುವ ಅಂಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಹೊಂದಿರಬಹುದಾದ ಜಾತಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ದಲಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮಗೆ ಅವಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜೀತಪದ್ಧತಿಯ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧವೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಶೋಷಿಸುವ ಈ ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳ ಹಿಂದಿನ ತರ್ಕವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಪರವಾದ ಹೊಸ ಡಿಜಿಟಲ್ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿನ ತಾರತಮ್ಯ:

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ಬಳಕೆಯು ದಲಿತರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಮುನ್ಸೂಚಕ ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಅಪರಾಧ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಊಹಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳು ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ದಲಿತರ ದತ್ತಾಂಶವೇ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಯಂತ್ರಗಳು ದಲಿತರ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧದ ತಾಣಗಳೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ದಲಿತರ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಿವೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸವಲತ್ತು ಹೊಂದಿದ ವರ್ಗಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ದಲಿತ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ನಿಖರವಾದ ರೋಗನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಲಭ್ಯವಾಗದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಹೇಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಸಾಂಸ್ಥಿಕರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸೆ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿಚಾರಧಾರೆ:

ಡಾ ಬಿ ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸೆಯು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ, ತಾರ್ಕಿಕತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವತಾವಾದವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಸತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಯಂತ್ರ ಕಲಿಕೆಯ ಮಾದರಿಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನೇ ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿವೆ. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯು

ಹಿಂದಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದ ನಿರ್ಧಾರಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಯಂತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಸ್ಮೃತಿಗಳಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಒಡೆದುಹಾಕಿದರೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ವಿರುದ್ಧವೂ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಂತ್ರಗಳು ಕಲಿಯುವ ವಿಧಾನ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸುವ ದತ್ತಾಂಶದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ವಿಮರ್ಶೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ದಲಿತರ ಅನುಭವಗಳು, ನೋವುಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಈ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ಹಾದಿ: ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ರತಿರೋಧ:

ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಭವಿಷ್ಯವು ಕೇವಲ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. ಈ ವಿಸ್ತೃತ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಣ್ಣ ಅವರಾದ ನಾನು ಮಂಡಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ವಾದವೆಂದರೆ, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮುದಾಯವು ಜ್ಞಾನದ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಅರಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ತಂತ್ರಜ್ಞರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿರದೆ, ಅದು ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಮನುಷ್ಯನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಗುರಾಣಿಯಾಗಬೇಕು. ದಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದಲೇ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಗ್ರಾಹಕರಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಸಮಾನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಭ್ರಾತೃತ್ವದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹೊಸ ಅಲ್ಲಾರಿದಮ್‌ಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸವಾಲನ್ನು ದಲಿತ ತಲೆಮಾರು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶೋಷಿತರ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾನೂನು ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಬೇಕು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಡಾ ಬಿ ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ತಾರತಮ್ಯರಹಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪರಮೋಚ್ಚ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ:

ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗವು ಮಾನವಕುಲದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಪಾರ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಅವಕಾಶಗಳು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕ್ರೂರತೆಯಿಂದಾಗಿ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಮರೀಚಿಕೆಯಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ತುರ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಡೆಯಬೇಕು, ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ದಲಿತರು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬದಲಾದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ದತ್ತಾಂಶದ

ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಒಡೆತನವು ಸಮುದಾಯದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆದು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ವಿಮೋಚನೆಯ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ನಮಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವೇಗ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ, ಜಾತಿರಹಿತ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯ ಮುಕ್ತವಾದ ಹೊಸ ಡಿಜಿಟಲ್ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವತ್ತ ನಾವು ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ದಲಿತರ ಭವಿಷ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಉಳಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. Ambedkar, B. R. (2014). *Annihilation of caste: The annotated critical edition*. Verso Books.
2. Benjamin, R. (2019). *Race after technology: Abolitionist tools for the new Jim code*. Polity.
3. Eubanks, V. (2018). *Automating inequality: How high-tech tools profile, police, and punish the poor*. St. Martin's Press.
4. Guru, G. (2009). *Humiliation: Claims and context*. Oxford University Press.
5. Narayan, B. (2021). Digital empowerment and Dalit futures in India. *Journal of Digital Inclusion*, 14(2), 45-63.
6. Noble, S. U. (2018). *Algorithms of oppression: How search engines reinforce racism*. NYU Press.
7. O'Neil, C. (2016). *Weapons of math destruction: How big data increases inequality and threatens democracy*. Crown.
8. Pal, J., & Doshi, S. (2020). Caste and the digital divide in India: A structural approach. *Information, Communication & Society*, 23(1), 89-106.
9. Prasad, R. (2023). Algorithmic bias and the re-creation of untouchability in the digital age. *South Asian Technology Review*, 7(4), 210-228.
10. Rao, A. (2021). Data colonialism and caste: The political economy of algorithms in India. *Asian Journal of Media Studies*, 5(2), 112-130.
11. Rege, S. (2013). *Against the madness of Manu: B.R. Ambedkar's writings on Brahmanical patriarchy*. Navayana.
12. Teltumbde, A. (2018). *Republic of caste: Thinking equality in the time of neoliberal Hindutva*. Navayana.
13. Wankhede, H. S. (2022). The politics of representation in artificial intelligence: A Dalit perspective. *International Journal of Tech Policy*, 19(3), 305-322.
14. Yengde, S. (2019). *Caste matters*. Penguin Random House India.
15. Zelliott, E. (1992). *From untouchable to Dalit: Essays on the Ambedkar movement*. Manohar Publications.